

A Dugonics András Piarista Gimnázium lapja ■ 2009. január — VII. évfolyam 1. szám

www.szepepi.hu

PIÁRFUTÁR

A MEGTAKARÍTÁS ÉVE

A SZEPIPRESS jelenti

Ajelenleg 6. osztályos diákok jelentkezését 2009. február 20-ig várjuk sporttagozatos és általános tantervű osztályainkba.

Selmeci Bence, 7. A osztályos tanulóink harmadik helyezést ért el a kis Ságváriban megrendezésre került „Bábel” Városi Szövegértési Versenyen. Felkészítő tanára: Hegyi Pál.

Az idei tanévben 2009. február 1. és 6. között lesznek a téli kirándulások. Sítúra az ausztriai Klippitztröln lesz. Információ a testnevelő tanároknál. Gyalogtúra a Börzsönybe indul. Németh Attila tanár úr ad felvilágosítást.

Iskolánk egykori diákja,
Kiss József építészmérnök
életének 80. évében
2008. december 31-én elhunyt.

Jóska bácsi 1946-ban érettségizett a szegedi piaristáknál, a Magyar Piarista Diákszövetség szegedi tagozatának oszlopos tagja volt. Építésként többek közt részt vett a szegedi új klinika, valamint a Tátra téri Szent Gellért templom építésében. Nyugdíjba vonulása után a szeged-csanádi egyházmegye főépítési teendőit látta el.

R. I. P.

DEBATE

Idén nyáron is megrendezésre kerül a Debate néven futó önköltséges angol vitatábor, ismét Csopakon, mint tavaly.

Mint azt a tábor neve is mutatja, a résztvevők egy angol nyelvű vitasorozaton vesznek részt, melynek során fejleszthetik nyelvtudásukat, illetve beszédképességüket.

A tábor szervezői háromfős csapatokat hoznak létre úgy, hogy mindegyik csapatba kerüljön egy kezdő, egy haladó és egy profi táborozó. A képzettséget az határozza meg, hogy eddig hány Debate táboron vettél részt. A vita úgy zajlik, hogy először is a tanárok megadják a témát. Ezután sorsolással eldöntik, hogy melyik csapat lesz az, amelyik a téma mellett érvel, és me-

lyik ellene. Mindenkinek kell beszélnie, méghozzá az adott időkereten belül. A zsűri a végén értékeli, és eldönti, melyik csapat volt a jobb.

A napok persze nem csak napi 24 óra kemény angol vitázással telnek, hanem kellő szabadidőt is kapunk. Már a hangulat miatt is megéri eljönni idén. A tábor időpontja: 2009. június 28-július 3. 10.000 Ft-ot kell fizetni jelentkezéskor és 19.000-et április 10-ig. Ez az összeg messze alacsonyabb, mint más nyelvi táborok részvételi díja.

Aki úgy gondolja, hogy intenzíven akarja fejleszteni beszédképességét angol nyelven, és érdekli a dolog, az Sík Péter tanár úrtól kérhet további információkat.

Ermilov Alexander Anatol 10. A

www.szepepi.hu
MPÖY

PIARISTA
Piarista
BÁL

2009. FEBRUÁR 14.

DUGONICS ANDRÁS PIARISTA GIMNÁZIUM

Zenél
a HÉJJA BAND

19.00
Pohárköszöntő
19.30
Vacsora
21.00
GIVE ME FIVE
vokálegyüttes műsora
23.00
Tombola

Jegyek 3500 forintért válthatók
a piarista iskola titkárságán:
Szeged, Bálint Sándor u. 14.

Kérjük támogassa a
**DUGONICS ANDRÁS
PIARISTA GIMNÁZIUM**
tanulóit adója 1 %-ának a
**DUGONICS
ANDRÁS
ALAPÍTVÁNY**

javára történő felajánlásával!

Számlaszám:

10402805-28012423-00000000

Adószám:

19083924-1-06

Megkésve bár, de törve nem!

A mi atyánk: Bonifác

A 12. osztály (hivatalosan utolsó) kirándulása:

Szeptember 24-én szerda reggel, még viszonylagos napsütésben indultunk útnak a jó öreg Tesco mellől. A cél a Délvidék (Bácska, Bánát, Szerémség) bebarangolása, érdekeségeinek megtekintése volt.

A Tisza mentén haladtunk délnek. Első állomásunkon, Zentán megtekintettük a híres csata emlékművét. Következő megállónk Ada volt, ahol mindenki kedvence és barátja, a kis kopasz, manófejű Rákosi elvtárs született. Ez után a felejthetetlen állomás után Elemér altemplomában tiszteletünket tettük Kiss Ernő aradi vértanú sírjánál.

A hangulat kitűnő volt, egészen addig, míg meg nem néztük Nagybecskerekben a régi piarista gimnázium épületét, mely az itthoni pompájához szokva kissé elszomorított minket. Azonban hamar elmúlt ez a melankólia, mert rövidesen megérkeztünk Újvidékre, hol a helyi ferencesek adtak

nekünk szállást három napig. Az első este a konyha környékének felfedezésével és pókerrel telt.

Következő napon az idő már nem kegyelmezett: innentől kezdve szinte folyamatosan esett utazásunk végéig. Ezen „nem éppen csodás” körülménytől függetlenül napunk kellemesen telt, Újvidék nevezetességeit néztük meg, majd a Fruska Gora híres kolostorait kukkantottuk meg, majd következett a nap fénypontja, a borkóstolás, hol először, hivatalosan és büntetéstől nem tartva tapasztalhattuk meg tanáraink szeme előtt (Papp Attila és Simor Márton tanár urak), milyen is az a cucc, amit bornak hívunk...

Péntek reggel indultunk el Nándorférvár híres vára s focicsapatának, a Partizan Beogradnak stadionja felé,

Ki húzza a rövidebbet?

melyeket a szakadó eső miatt sajnos nem éppen alaposan, de megtekintettünk. A nap nagy részében a buszban tartózkodtunk. Burekolással, videó nézéssel vagy éppenséggel kockázással töltöttük el a holt időket.

Utolsó esténk játékkal és nagyszabású beszélgetéssel telt.

A szombaton, mielőtt elindultunk volna hazafelé, megnéztük a pétervárad-i erődöt, melyet az Osztrák-Magyar Monarchia egykor legjobban megerősített váraként tartunk számon. Túránk utolsó napján felkerestük Újlak városát, mely Horvátország és Szerbia határán, jelenleg az előbbinek területén található. Itt egy mozgalmas és fárasztó focimeccsen „keltt” átesnünk (nyertek a favágók), majd végérvényesen elindultunk visszafelé, de azért még megtekintettük Bács várát, ahol kötélhúzásban versenyeztünk. Szombat este érkezünk meg kiindulási pontunkhoz, s ezzel véget ért az az utolsó túra, melyet mindenkinek kívánok, hogy megérhesse.

vdMÁ

Együtt a műemlék Ferenc-zsilipen

Ha kell egy jó buli...

Több mint két évvel ezelőtt kezdett el foglalkoztatni engem bulik szervezése, lebonyolítása. Osztálytalálkozóink volt és kitaláltuk, hogy szervezünk egy házibulit az osztály számára. Olyan nagy sikere volt, hogy következő héten már mindenki elhívta barátját, barátnőjét, és ez így folytatódott, míg kicsinek tűnt a ház arra, hogy ott együtt legyünk. Két barátommal megalakítottuk a Káosz Party nevezetű szencációs rendezvénysorozatot, melynek lényege az volt, hogy reklám nélkül a bulira csak barátok jönnek el. Egyre többen lettünk, sokan megismertük egymás barátait és egy egész jó közösség jött létre. Mivel már sokan voltunk ezért komolyabbra kellett fordítani a dolgokat. Kapcsolataimat felhasználva még színvonalasabb bulikat hoztunk létre, melyeket már az éteren keresztül is reklámoztak. Több cég promóciós termékeivel is hozzájárult a bulik magasabb szintre lépéséhez. A létszám mindig nőtt, úgyhogy kinőttük már a 300 fé-

rőhelyes klubhelyiségeket is. Szeged két elit iskolájának a diákjai számára rendeztük meg eddigi legnagyobb bulinkat, melyen több mint 700-an vettek részt. Ez a város második legnagyobb szórakozóhelyén került megrendezésre, mely mégis kicsinek bizonyult a számunkra. Mindenki megtalálhatta a saját ízlésének megfelelő zenét: az rnb, elektro, retro és a drum and bass műfajában. Szeretem az embereket szórakoztatni azért, hogy jól érezzék magukat. Több rendezvény lebonyolításában a segítségemet kérik mind a mai napig.

Bár mostanában próbálok inkább a tanulásra koncentrálni. Mert a buli szervezése sok stresszel is jár. Ha az ember egy jó bulit akar szervezni, ahhoz ismernie kell saját képességeit, és annak a helynek az adottságait, ahol szeretné lebonyolítani a rendezvényt. Tudnia kell, hogy egy adott rendezvényt hol érdemes megtartani.

Bármilyen kérdésed van, fordulj hozzám bizalommal:
kunstara@yahoo.com.

Kunstár András 12. A

Az igazán nagy ember úgy használja a cserépedényt, mintha ezüsből volna. De az sem kisebb, aki úgy használja az ezüstöt, mint a cserépedényt.

Cserkészélmény

Már pár éve van őröm, és mondhatom, igen sok élmény összegyűlik. Egyrészt a heti őrízések alkalmával szerezzük be őket, másrészt a programokon, amelyeken a raj vagy az egész csapat részt vesz.

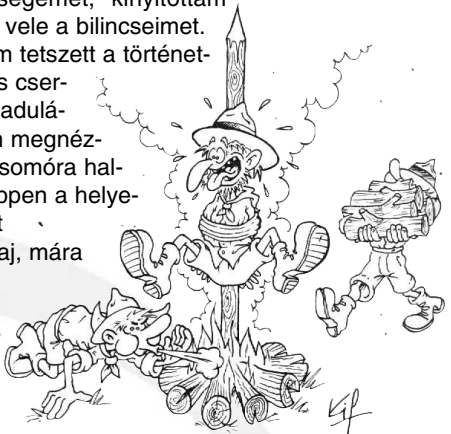
Egy ilyen kis csapat egy halom közös titokkal, egy se reg közös tervvel van fölfegyverkezve. Egy élményt hajlandó vagyok elárulni: Az egyik őrsin csomóztunk (egyszerű kettős, szorító nyolcas...), de eléggé unták a banánt, így eljutottam odáig, hogy „Jó, hátrakötözhetitek a kezemet. De egyszerű kettőssel akkor legalább!” Lekötéltem őket, ők meg lekötöztek. Szerencsére a jó cserkésznél mindig van bicska, és még nagyobb szerencsémre akkor éppen jó cserkész voltam, így lehetőségem nyílt elvágni köteleimet (nagy szükségben azt is lehet).

Szóval miután sikerült meggyőzőm őket, hogy ha már ilyen sikeresen összekötözték a kezeimet, most illene békén hagyni engem, hadd szabaduljak ki, előkapirgáltam az

egyetlen segítségemet, kinyitottam és elnyiszáltam vele a bilincseimet.

Csak az nem tetszett a történetben, hogy lelkes cserkészseim – szabaduláson követően megnéztem – csomót csomóra halmoztak, csak éppen a helyes nem sikerült eltalálniuk. Sebaj, mára már rég tudják!

Balogh
Ákos 12. A

Nyári emlék

Nyáron lehetőségem nyílt arra, hogy Horvátországba látogassak egy művész tábor keretében. A tábor lényege természetesen az volt, hogy fejlesszük képességeinket, és hogy jól érezzük magunkat a tengerparton. Lovranban volt a szállásunk, Rijeka és Pula között félúton egy gyönyörű helyen.

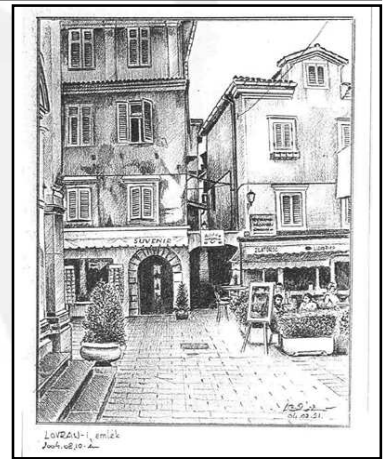
Több-kevesebb sikerrel többféle technikával is kipróbálhattuk, hogy mennyire is megy a gyönyörű kisváros utcáinak megörökítése.

A gyönyörű helyeken gyönyörű lányokat is találtunk, akik sajnos nem akartak modellkedni, így őket nem örökítettük meg.

A festői szépségű helyeket le is festettük, és legkiválóbb munkáinkból a Somogyi Könyvtárban rendeznek kiállítást, amit február közepétől lehet megtekinteni.

Fodor István 12. A

LOVRAN. Forrás: www.abrokmiklos.hu

Üdvözlét a túlvégről 5.

Először is boldog új évet kívánok Mindenkinek! Én még mindig jól vagyok, bár a honvágym kicsit erősebb, mint eddig. Az ünnepek nagyon jól teltek, a karácsonyt természetesen az itteni családommal töltöttem. Mármint nem csak a szülőkkel és nagyszülőkkel, hanem a szélesebb családdal. Van egy érdekes és vicces szokásuk: úgy ajándékozzák meg egymást, hogy a férfiak és a fiúk vesznek egy-egy ajándékot egymásnak, ugyanígy a lányok, és mindenki beteszi a fa alá a maga ajándékát. Ezután mindenki vá-

laszt valamit. A fiúk a fiúktól, a lányok a lányoktól. Általában a fiúk adják a viccesebb ajándékokat (pl. én egy jódlizó uborkát és egy csúzlizó majmot kaptam, ami kilövés után még visít is), míg a nők mindig csak komoly és hasznos cuccokkal lepik meg egymást.

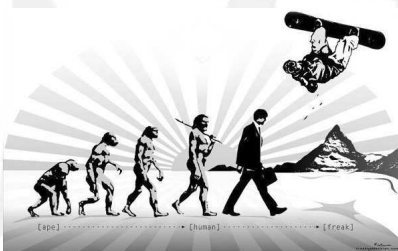
Az ünnepek közötti idő kissé unalmasan telt, de legalább kipihentem magam. 30-án volt egy cserediákok közti bowlingmeccs, voltunk vagy huszonöt-en és baromi jól éreztük magunkat. Aztán 31-én a családommal felmentünk északra síelni. Illetve ők síeltek, én snowboardoztam... Na jó, első nap csak próbáltam. Egyébként tényleg fájdalmas tud lenni, mert eleinte az ember elég sokszor fenékre ül vagy fejre áll. Nem is tudom, melyik a jobb. De legalább sikerült valamennyire megtanulni a két nap alatt.

A legfurcsább a dologban, hogy az első újévi jókívánságot szlovákul hal-

lottam délután ötkor. Ez úgy volt lehetséges, hogy a családom mindig egy másik családdal megy síelni, és annál a másik családnál lakik egy szlovák lány, aki ugyanezzel a programmal jött ki

Körülbelül ennyi újdonság volt velem, az élet zajlik és „sajnos” a héten félévi vizsgáim vannak, aminek nem örülök annyira. De ez van, ezt kell szeretni, és egyébként is most minden egész jól megy... Bár néha elegendem van a befogadó családom egy-két dolgából, de ez nem akkora gáz. Megegyezik ez a legjobb helyeken is, és szerintem közrejátszik az is, hogy nagyon nem olyanok, mint a szüleim... És ha ez honvággyal vegyül, akkor néha elég zavaró tud lenni. Ettől függetlenül bírom őket, szóval minden rendben.

Üdvözléttel: Bóka Feri

Verselgetés magas fokon – házi feladat

Egyszer a 11. A osztályban az volt az irodalmi házi feladat (Arany Jánost befejezván), hogy vagy esszét kell írni egy bizonyos Arany-témáról, vagy verselni kell Arany nyomában. Utóbbiban két lehetőségük volt a diákoknak:

vagy a Toldi versformájában a szalagavatóról kellett írni, vagy Arany Toldi trilógiájának (hőskor, szerelem, öreg kor) valamely hiányzó részét megverselni. A legjobbak következnek:

SZALAGAVATÓ

(Horváth János 11. A)

Nehéz a feladat, vajon mivel kezdjem: Írjak uncsi esszét? Nekem biz' a nem megy! Inkább írok verset, s rímeket faragok, Nehéz a verselés, ezt nagyon jól tudom: Számolni szótagot, igen, nagyon unom, Rímelni is kemény. Ez ám szorult helyzet, Már nagyon is bánom, eztet hogy elkezdtem.

Egyszer van az évben szalagavató bál, Egyszer van mulatság, svédasztal, hidegtál. De ez nem érdekes, inkább a végzősök, Kiknek ez az este oly szépen végződött. Kezdjük az elején, hiszen így illendő. A formáság megvót: estélyi, nyakkendő, Minden a helyén van, nosza rajta party, Tizenegyediknek csak semmilyen hakni.

Valahogy ellógom, gondoltam eszesen, Majd csak átvészselem, pihelve, cselesen. Aztán egy hang, talán a lelkiismeret Mogszólat belülről: Hülye vagy? Meg ne tedd!

Mert a többi dolgos sűrög-forog, tesz-vesz, Jutalmad harag lesz, ha egész nap lebzszel.

Helyes e gondolat, csúnyán reagálnék, ha másokat ülni, semmit tenni látnék.

.....

Véget ért a buli éjjél után egykor, Végződött a munkánk hajnali fél négykor. Mi volt a feladat? Cuccost visszavinni, Szomjúhozunk nagyon, Fantát kellett inni. Vajh miért szomjaztunk? Volt feladat bőven: Asztal, szék, teríték, mi pakoltunk bőszen. Egység, csapatszellem, fárasztó a munka, Pakolás végére mindenki egy hulla.

Hazaértem hatra, most zárom soraim. Szegény drága gyermek, sóhajtlak szüleim. Nem volt olyan gázos, sőt inkább érdekes, Jövőre a bálba végzősként érkezem. Mert repül az idő, ezt mindenki érzi: Egyetemre ho' mész?, sok ismerős kérdi. Ez az este viszont kellemesen telt el, Néhány vendég viszont másnaposan kelt fel.

REGE A RÉGI IDŐKRŐL (RÓMA DICSŐ TÖRTÉNETE)

(Gonda Benjámin 11.A)

Ég a nap melegtől a kopár szik sarja, Órjás csatatérnek végében egy pajta. Benne nincsen semmi, ajtaja is nyitva, Szaga viszont olyan, mint bűzölgő kriptá. Legyek lepik sorban, vér áztatja porát, Döglött emberkupa feszi szét falát. Ezt rejti mostanság Itália földje Jobban körbenézve, körös-körül, körbe.

...

Nem minden szín arany, ami fénylik ebben, Nem volt nagy ihletem, nem is bírtam szebbet.

Tudom, hogy nem Toldi, amit itt leírtam, De mikor készen volt, örömben rítam. Ha én rímet írok, aszondják, hogy: "birka", Pedig minden sorért megküzdöttem sírva. Remélem nem volt hasztalan az olvasás Meg azt is, hogy nem lesz egyes a jegyadás.

TOLDI GYERMEKKORA

(Balogh Vendel, 11.A)

Mosolygva süt a Nap sok arany kalászra, Gömnyedő szolgákra a messzi határba'. A gémeskutaknak fölféll áll vége, Vidáman néz le rá szikrázó Nap fénye. Meríteni a vödört senkinek sincs kedve, Ellustult mindenki ebbe a melegbe'. Víz nélkül a föld is teljesen kiszáradt, Nem csoda, hogy délben ember s állat fáradt.

Hirtelen felhangzik iszonyú kiáltás, Teli torokból egy borzasztó nagy sírás. Ki lehet az, kinek ilyen nagy hőségbe' Torka szakadtából ordítani van kedve? Toldi Miklós lesz az, épp most jött világra, Így adja ezt hírlí mindenki tudtára. Kinek híre léssen: hatalmas ereje, Sok vitéz majd bánja, hogy kiállt ellene.

Ahogy cseperedik, izma is nő vele, Ennél nagyobb nem is lehet, csak a szíve. Irigykedve nézi Toldi György, a bátyja, Ha nem látja senki, a kis öccsét bántja. Mert ő nem kérkedhet ama két erénnyel: Sem jóságos szívvél, sem az erejével. Nincsen neki mása, csak furfangos agya, Másokat megbántó aljas gondolata.

Nap nap után gyorsan múlik el az idő, Közben Miklósuunk egyre jobban megnő. De ő erejének nincs is tudatában, Gyakran elszabadul, hisz nincsen kordában. Este a cselédnek készségesen segít, Baromfit előle senki nem menekít. Szalad, hogy a csirkét vacsira megfogja, De erős kezével véletlen megfojtja.

Évről évre tovább szépen növekedett, Hatalmas termetű daliás legény lett. Meg is akadt rajta minden leány szeme, De a gonosz bátyja ezt is irigyelte. Gúnyolta, csúfolta, bántotta, hol érte, Nem is látszott rajta, hogy édestestvére. De az édesanyja pártolta, szerette, A két testvér közül Miklós a kedvence.

Mindenhol jelesen végezte ő dolgát, Úgy fogta fel aztat, mint valami mókát. Futotta is bőven a ritka erőből, Hat gerendát hozott hátán az erdőből. Remeg az ijedt fa, mert kezében balta, Egy néhánnyat ütve fel is darabolta. Nem csak favágásban segédkezett annyit, Nagy halakat is ám tudott jól kihúzni.

Horgászni a tóra együtt mentek sokat, Vittek horgot, botot, zsinórt, kukacokat. Nehéz a szerelék, meg az út is hosszú, Valakinek könnyű, valakikben bosszú. A parton bedobták a botokat mélyre, Toldi hozott kőből mindenkinek székét. Hú, mekkora harcsa akadt a horogra! Ugrottak a fiúk nyomban rá a botra.

Megfeszül a zsinór, hajlik a bot vége, Majd megszakad ettől szegény fiúk lépe. Szitokszót a csapat, hát bőven mondogat, Kiáltják: "Toldi, ne most végezd dolgodat!" Húzza erre sliocét, siet segítségre, FelszuSSHanhattak a többiek: "Na végre!" Mert Miklós a botot megrántotta, "Rajta!", Így került a harcsa gyorsan ki a partra.

KÖLTŐVERSENY KAZINCZY ÉS A „NYUGAT” JEGYÉBEN

A Vers- és novellairó pályázat beadási határideje:

2009. február 13

A versenykiírás szeptember óta olvasható az osztálytermekben. További információk a magyarszakos tanároknál.

Hol válság van, ott válság van

Napjainkban éljük át hazánk egyik legnagyobb erkölcsi, társadalmi, pénzügyi és talán világgazdasági válságát.

Az első megnyugtató: nem azért kerültünk válságba, mert otthagytuk a szocializmust átléptünk a kapitalizmusba. A két társadalmi berendezkedés között e tekintetben mindössze annyi a különbség, hogy míg a létező szocializmusban a válság állandó volt, a kapitalizmusban csupán ciklikus. Az állandó válságon nem megrendítő, világgazdasági típusú nagy válságra kell gondolni, hanem kis válságok sorozatára, ami szinte helybennjárásra kényszerítette a szocialista típusú gazdaságokat a nyugati típusú gazdaságokhoz képest. Nem volt véletlen az európai szocializmus összeomlása. Miért alakult ez így? A válasz egyszerű. A kapitalizmusban senki és semmi nem gátolja az egyént, hogy úgy boldoguljon, ahogyan tud és amenynyire képes: nem fél a sok független egyéntől. A szocializmus viszont fél. Itt a Párt a mi eszünk. Különös gyurmából gyúrtak a tagjai és főleg a vezetői. Ezért ők mindent jobban tudnak. A természetes kiválasztódást és sikert felülírja a hovatarozás. Sikeres csak a Párt és tagja lehet. Ez biztosítja vélt örökkévalóságukat a hatalomban. A kapitalizmusban általában a természetes szelekció érvényesült, míg a szocializmusban a kontraszelekció.

Az viszont egyedülálló, hogy akik nálunk korábban minden erőfeszítésükkel a szocializmust építették, ugyanők folytatták a kapitalizmus építésével, sikerült átmenetiük a permanens válság gyakorlatát.

Sajnálatos viszont, hogy új kapitaliz-

musunk hajnalán mindjárt belecsöppentünk egy kiadós világválságba. A ciklus bekövetkezte Kondratyev orosz közgazdász tudományos eredményei alapján már várható volt. Ő az ipari forradalom kezdetétől vizsgálta a világ gazdaságában a válságok természetét és arra a megállapításra jutott, hogy a válságok 50-60 évenként ciklikusan ismétlődnek, és a ciklusok négy részből állnak: a válság időszaka, fellendülés, prosperitás, hanyatlás. A későbbi közgazdásztudomány is csak annyit tudott megállapítani, hogy Kondratyevnek alapvetően igaza volt.

És vajon Marxnak igaza volt-e, aki azt vallotta, hogy a válságok oka maga a kapitalizmus. Ő még mit sem tudott arról, hogy e tekintetben mire lesz képes a létező szocializmus.

De akkor hol és miben keresendő a válságok igazi oka? Sajnos az emberi természetben és már szinte a kezdetektől. Azt ugye elfogadjuk, hogy az ember társas lény és nem magányos farkas. Nos, kellett közöttük lenni olyanoknak, akik képesek voltak a csoportot, törzset, társadalmat és fenntartásukhoz a gazdaságukat is megszervezni. Ők viszonzásul mindig többet vártak el az átlagnál. Így ők gazdagodtak meg elsőként, és rájöttek, hogy ez az állapot jó. Jó vezetőnek lenni, jó szervezni, (hát még a maguk javára), a hatalmat és minél több hatalmat birtokolni pláne jó. A szerzési-, tulajdonlási- és hatalomvágy az emberrel egyidős. Csúnya szóval: kialakult a kizsákmányolás korszaka, amelynek határai ismeretlenek. És mivel azok, akik az anyagi javaikból termelt jövedelmeket hivatottak voltak szétosztani, azt mindig úgy tették, hogy a nagy többségét maguknak ítélték, a reszlin meg osztozhattak azok, akik a javakat előállították. Ebből következik, hogy túltermelési válságról beszélni eufemizmus. Mihez képest túltermelés? Az indokolatlanul alacsonyan tartott dolgozói jövedelmekhez képest minden bizonnyal. Ha a megtermelt jövedelmet mindenkor értékarányosan osztanák el, semmiképp. Kondratyev nem érthette meg a második nagy világgazdasági válságot. Részben koránál fogva, részben meg azért, mert likvidálta a sztálini szocializmus...

Mindenesetre a következő nagy válság némi késedelmet szenvedett. 50-60 év helyett 75-nek kellett eltelnie ahhoz, hogy a kapitalizmus az 1929-33-as világgazdasági

válsághoz képest legalább akkorát alakítson. Miért késhetett? Először is kitört a II. világháború. A benne résztvevő hatalmaknak át kellett venni a totális irányítást mind a gazdaság, mind a társadalom felett. A termelést a fogyasztási javak előállításáról gyors ütemben átváltották hadászati eszközök gyártására. A háború pedig gondoskodott róla, hogy e területen ne alakuljon ki túltermelés.

Másodszor a világháború után újja kellett építeni a háborúban részvevő országokat romjaikból. Roosvelt az első világgazdasági válságot követően meghirdetett New Deal programjával a keynes-i gazdaságelméletet követte, amely szerint a növekedés megindítása érdekében az államhatalomnak keményen ellenőrzése alá kellett vonni a pénzügyi- és banktevékenységet, a gazdaságot és a társadalmat is, és szükség esetén be is kellett avatkozni a pénzügyi és bankpolitikába, valamint a gazdaságba. Olyan ágazatok fejlesztését kellett elsősorban támogatni anyagilag is, amelyek képesek voltak felszívni a munkanélküliséget és nem fogyasztási javakat állítottak elő. Ilyen volt például az infrastruktúrafejlesztés. A multiplikátor hatás következtében ez maga után vont a többi ágazat fejlődését is. De beleszólt a vetésterület meghatározásába, az állam által kötelezően felvásárlandó termésmennyiségbe, stb. A társadalom tekintetében szociális törvényeket hozott, megerősítette a szakszervezeti alapjogokat a sztrájkjoggal együtt, stb. És újra elindult a növekedés.

A II. világháborút követően Európa nagy államférfiai – Adenauer Schuman, Monnet és Erhardt – tulajdonképpen folytatták Roosvelt New Deal-jét Európa romjain és megteremtették a szociális piacgazdaságot.

Mi a szocializmus függőnye mögött ezt a kapitalizmust csodáltuk és kívántuk. Ment is ez néhány évtizedig, míg Európa újra felvirágozott.

De közben egy másik folyamat is elindult hódító útjára. Felfedezték a számítástechnika tudományát, és egyre intenzívebben alkalmazták a gazdaságban. Lassan majdnem mindent automatizáltak, és eddig nem látott mennyiségben ontották a fogyasztási javakat, de elfelejtették ugyanilyen széles sávban szétosztani a megtermelt jövedelmeket.

Megdől az a korábbi közgazdasági álláspont, miszerint a megtermelt jövedelem két részre osztható: elfogyasztandó, ill. elfogyasztott jövedelemre, valamint megtakarításra, ami egyenlő a ké-

sőbbi kívánt beruházásokkal. Ugyanis a termelő eszközök a megtermelt javakhoz képest nem amortizálódtak el olyan gyorsan. Így rengeteg pénz maradt cél nélkül, igazságos elosztás hiányában.

Normális körülményekhez képest a társadalomnak kevesebb pénzre van szüksége, mint az egy évben megtermelt GDP összessége. Hisz készletezni mindenütt kell. Meg megtakarítani is kelletne. Már annak, akinek van hozzá sütnivalója és lehetősége.

Ezzel szemben manapság szerény becslések szerint a rendelkezésre álló pénz kilencszerese is lehet a megtermelt GDP-nek, sőt vannak, akik nem átnézik hatvanszoros számot emlegetni. A cél nélkül maradt jövedelmek keletkezésével egyidőben beindult a propaganda, hogy az állam rossz gazda és vonuljon ki a pénzügyi hatékony ellenőrzéséből, no meg a gazdaságból is. Bizson mindent a piacra. Pénzzel, médiával mind a közvéleményt, mind az államok vezetését meg tudták győzni. Céljukat elérték.

És itt érkezünk el a mához. A furfangos tőkés ész a pénztudorok segédletével kitalálta, hogy a pénz is termék, ami éppúgy adható és vehető, mint bármely áru. A pénzt a pénzzel is lehet gyarapítani, nyersanyagok felhasználása és termelési eszközök nélkül is. Nos, ez a lufi pukkadt ki először Amerikában, majd az egész világon. Mégpedig egy furfangos kitalálás nyomán az ingatlan jelzálogpiacon: ha sok a pénz, adjuk el. Olcsó és egyre olcsóbb hitelekkel ajánlgattak a saját erőből ingatlanhoz jutni képteleneknek, és ezt tették más pénzintézetek az építőiparosoknak. A két lehetőség összeért. Az első jelzálogkölcsonzók, mivel nem volt akkora tőkéjük, hogy ezen ügyleteket vég nélkül hitelezzék, egyencsomagokat formáltak az azonos típusú hitelekkel és eladták a másodlagos jelzálogpiacon, hogy pénzhez jussanak az újbóli hitelezéshez. A hitelszerződésben bennmaradva a törlesztéseket átutalták a másodlagos piacot képviselő céltársaságoknak. Ők meg, hogy ne fogyanak ki a pénzből, részvényeket bocsátottak ki. Mivel jól ment az üzlet, boldog-boldogtalan vásárolta a részvényeket. Sőt, eljött a csodás pillanat is: az elsődleges hitelszervezők már ki sem kötötték, hogy a hitelből az igénybevevő köteles ingatlanot vásárolni. Az pedig vérszemeket kapva, ingatlan helyett hitelből a másodlagos jelzálogpiacon jól menőnek hitt részvényeket vásárolt. Közben per-se a meglódult kereslet alapján igen csak megnövekedtek a lakásárak. Mivel pedig a könnyen szerzett hitelből egyre többen kívántak gyorsan meggazdagod-

ni, az építőipar a nyakán maradt ingatlanok következében nem tudott hitelt visszafizetni, így beindult a dominó effektus.

Hogy került mindez hozzánk? Hát a számítástechnika segítségével. Globális világpiacon élünk. A felesleges pénztőkét állandóan mozgásban tartották, és ott fektették be, ahol több jövedelmet vártak. Így bőségesen vásárolták az európai bankok részvé-

nyeit is. Amikor pedig az Egyesült Államokban szinte egyik napról a másikra a hallatlan árfolyamcsökkenések következtében megsemmisült mintegy 2000 milliárd dollár, a katasztrófa mérséklése érdekében visszahívták különböző befektetéseiket. Eladták banki részvényeiket is, ahol ezért hatalmas forráshiány keletkezett. Így jött létre az európai pénzügyi válság, és ennek levét itták meg magyarországi leánybankjaik, amelyek hitelezési képessége kényszerűen és nagymértékben lecsökkent. Szó sincs tehát spekulációs pénzkivonásról, hanem egyszerű kényszerről.

Ugyanez a kényszer érvényesült, amikor leálltak a magyar államkötvények vásárlásáról. Ezért volt nagyon hibás a magyar jegybanktanács azon döntése, hogy egyik napról a másikra 3%-kal növelte a jegybanki alapkamatot, azt híven, hogy spekulációs támadás érheti az országot. Az pedig végképp elképesztő volt, ahogy a kormányközeli pénzügyi „zsenik” tényként harsogták, hogy támadás érte a forintot, meg be akarják kebelezní az OTP-t. Pedig csak arról volt szó, hogy a külföldi pénzmágnásokat elképesztő veszteségek érték és kényszerűen vonták ki Magyarországról a pénzeiket veszteségeik betömésére. A kamatemelés után sem vásároltak, mert nem tudtak, és mivel az ország már csak hitelek igénybevételével volt képes fenntartani magát (erre szolgált az államkötvény kibocsátás), egyik napról a másikra csődhelyzetbe kerülünk. Ezért volt szükség hirtelen az IMF-hez fordulni. Félő, hogy az ország politi-

A SZOCIALIZMUS 7 ÉS A LIBERALIZMUS 8 CSODÁJA

Talán sokunk emlékszik még a szocializmus hét csodájára. Anno ezen még mosolyogni is tudtunk. Emlékeztetőül:

A szocializmus 7 csodája:

1. Mindenkinek volt munkája.
2. Bár mindenkinek volt munkája, senki sem csinált semmit.
3. Bár senki sem csinált semmit, a terv 100 % fölött teljesült.
4. Bár a terv 100 % fölött teljesült, mégsem lehetett semmit kapni.
5. Bár nem lehetett semmit kapni, mindenkinek megvolt mindene.
6. Bár mindenkinek megvolt mindene, mégis mindenki lopott.
7. Bár mindenki lopott, mégsem hiányzott soha semmi.

Elérkezettnek tűnik az idő,

hogy a liberalizmus csodáit is számba vegyük.

A liberalizmus 8 csodája:

1. Már alig van valakinek munkája.
2. Bár már alig akad, akinek van munkája, a gazdaság mégis dübörög.
3. Bár a gazdaság dübörög, mégis egyre nő az államadósság.
4. Bár egyre nő az államadósság, egyre nagyobb a jólét.
5. Bár egyre nagyobb a jólét, mégis csak hitelből lehet megélni.
6. Bár csak hitelből lehet megélni, segélyre mindig van forrás.
7. Bár a segélyre mindig van forrás, mégis egyre többet lopnak.
8. Bár egyre többet lopnak, a bűnözés mégsem növekszik.

kai és gazdasági vezetősége itt sem ismerte fel lehetőségeit és nem látta be, hogy a pénzügyi világnak legalább akkora érdeke van abban, hogy ne jussunk csődbe, mint nekünk. Ha ugyanis csődbe jutunk, nemhogy az egybillió száz, kétszáz milliárd forint kamattartozást nem tudjuk kifizetni, de hiteltartozásainkat sem, továbbá újabb hiteleket sem tudnánk felvenni. Ez az egész pénzügyi világra újabb csapást jelentene, ami nekik sem hiányzik. Azt kellene belátni, hogy a nagy adós mindig nyerő pozícióban van a hitelezővel szemben, és ő diktál, nem a hitelező. A legrosszabb az alázatos hálálkodás a hitelt nyújtónak, hogy hajlandó volt megsegíteni. Ehelyett olyan feltételeket kellene megszabni, amelyek az országnak kedvezőek. Ismerve a jelenlegi kormányzást, sajnos erre nem látok reményt...

Tehát napjainkban nem a túlermelési válság volt a kezdet, hanem a „pénz pénzt csinál” mohó mechanizmus bukása. Nem tudtuk, mikor fog kezdődni a válság, csak, aki ismerte a folyamatokat, azt tudta, hogy előbb utóbb be fog következni.

Aki nem hiszi azt a badarságot, hogy a piac mindig és mindent jól megold és hogy az állam rossz gazda, hamarabb kijut a válságból. De hogy mekkorából és mikor?

*Dr. Bánya Endre közgazdász,
nyugalmazott bankigazgató*

*Elhangzott a kecskeméti piarista iskola
örögdiák vacsoráján 2008. november 8-án*

Újdonságaink

SZEPI – KÉP

Januárban több sorozattal is bővült a videótár:

A BIBLIA – A 13 részből álló, a Biblia főbb eseményeit feldolgozó sorozat több éven át készült. A másfél-három órás történetek bemutatják a teremtéstörténetet, Ábrahámot, Jákobot, Mózeset, Esztert, Józsefet, Jézust, Dávidot, Salamont és Szent Pált is. Rendezői: Roger Young, Peter Hall, Joseph Sargent, Claude Nuridsany, Marie Pérennou, Nicolas Roeg, Raffaele Mertes, Harry Winer, Robert Markowitz. A főbb szerepekben: Ben Kingsley, Christopher Lee, Ben Cross, Vivica A. Fox, Max von Sydow, Ornella Muti, Patrick Dempsey, Klaus Maria Brandauer, Franco Nero.

BROADWAY – AZ AMERIKAI MUSICAL – Zenés színpadi műfaj az ókor óta létezik, azonban a musical őse a daljáték, és az operett. Fiala műfaj, nagyjából a 19-20. század fordulóján, az amerikai zenés színházi kultúra létrejöttékor vált önállóvá. A Broadway és a musical fogalma mára összefonódott. A musicalt gyakran a modern kor operájának is nevezik. Több mérföldköve is volt fejlődésének: először a Broadway-en bemutatott jazz-operettek, jazz-musicales sikere emelte égbe a szerzőket és az azóta sztárnak is nevezhető előadókat. Bár izzig-vérig amerikai műfajról beszélünk, azért meg kell említeni, hogy a Broadway-t is (a legendás 42. utca, amiről musical is készült), ahogy Hollywood-ot is, a Kelet-Európából bevándorolt, főként zsidó származású producerek tették nagygyá. Sok zeneszerző is erről a területről érkezett. A kiváló énekes-színésznő, Julie Andrews kalauzol végig bennünket a musical izgalmas, csillogó, fülbemászó világában a kezdetektől-napjainkig. Az egyes részek: „Add át üdvözetemet a Broadway-nek!” (1893-1927); „A ritmusok városa” (1919-1933); „Semmiből milli-omos” (1930-1942); „Ó, milyen gyönyörű reggel!” (1943-1960); „Hagyomány” (1957-1979); „Hangról-hangra” (1980-tól napjainkig).

DON CAMILLO (1952) – írta: Giovanni Guareschi. A Fernandel által megszemélyesített Don Camillo, a vidéki plébános ma is rendkívül szórakoztató története egy vidéki kisváros-

ban, a II. világháború utáni ideológiai zűrzavarban. Az észak-olasz kisvárosban új idők köszöntenek be, amikor a kommunisták veszik át a hatalmat. A falu papja akarva-akaratlanul is az események középpontjába kerül, pedig mást sem akar, mint kimaradni a kalamajkjából. — Az első filmet további négy követi, amelyekben Don Camillo folytatja csatáit Pepponeval, a kommunista polgármesterrel: Don Camillo visszatér; Don Camillo és a tiszteletreméltó Peppone; Don Camillo Monsignore... de nem túlságosan; Don Camillo elvtárs.

Kicsit más...

NEW YORK BANDÁI (2002) – R.: Martin Scorsese – Martin Scorsese New York bandái című filmje az 1860-as években, Manhattan déli részén játszódik a forrongások idején. A történet szereplőinek otthona az Öt Pont, Amerika egyik legszegényebb környéke, ahol folyton rivális bandák vívtak háborút az utcák feletti hatalomért. A legkülönbözőbb illegális tevékenységekhez ideális terep volt a New York-i kikötő és a virágzó Wall Street üzleti negyede (itt volt Barnum híres amerikai múzeuma is) közé eső terület. Ekkor játszódik Amsterdam Vallon, egy ifjú ír-amerikai története. Tizenöt év javítóintézet után, mikor végre kiengedik, visszamegy az Öt Ponthoz, hogy bosszút álljon a Hentes Billen, aki édesapját szeme láttára megölte. A Hentes hatalma azóta csak nőtt, s most még nagyobb kegyetlenséggel harcol az új ír bevándorlók ellen. A tizenöt évvel korábbi döntő győzelmet, melynek az öreg Vallon is áldozatul esett, minden évben megünnepli. A fiú erre a napra vár, hogy méltó bosszút álljon apjáért. – Főszereplők: Leonardo DiCaprio, Daniel Day-Lewis, Cameron Diaz.

JACKIE BROWN (1997) – R.: Quentin Tarantino – Jackie stewardessi fizetését azzal próbálja kiegészíteni, hogy pénzt csempész be az Államokba a fegyverkereskedő Ordellnek, míg egy nap egy rendész ügynök és egy zsaru rajta nem ütnek a reptéren. Börtönbüntetéssel fenyegetik, ha nem segít nekik elkapni Ordellt. Az együtt érző övadékügynök, Max segítségével Jackie vakmerő tervet eszel ki, amivel kijátszhatja az őt fenyegető erőket egymás ellen. A dolgot kompli-

kálja Ordell két barátja, Louis és Melanie, akiknek megvan a saját hát-só szándékuk... Quentin Tarantino, a Ponyvaregény „kultuszrendezője” legutóbbi munkájában is őrzi sajátos, groteszk hangvételét, kemény, az abszurditásig elmenő fekete humorát. Utánozhatatlan filmjének sikerét most is sztárszereposztás segíti. Pam Grier, Samuel L. Jackson, Bridget Fonda, Robert De Niro.

Megint más...

HATALMAS APHRODITÉ (1995) – R.: Woody Allen – Woody Allennek mindig sikerül meglepni rajongóit szokatlan nézőpontú filmjeivel. Ő a vagy szeretett, vagy egyenesen gyűlölt csepűrágók kategóriájába tartozik. Akinek nem a szíve csücske, attól is megérdemel néha egy kis figyelmet a Woody-féle mozi. A filmbéli Lenny felesége sugallatára adoptál egy kisgyereket. Az ifjú éles eszének csodájára járnak, ahogy egyre cseperedik. A befogadó szülők eldöntik, hogy megkeresik szeretett gyermekük valódi édesanyját. A történet érdekessége, hogy a témát a görög színjátás elemeivel fejezik ki. Woody magánéletének egyik központi témáját bontotta ki, hiszen mint tudjuk, több gyermeket adoptált, akik közül felnőtt lányát elvette feleségül.

PACSIRTÁK CÉRNASZÁLON (1990) – írta: Bohumil Hrabal, rendezte: Jirí Menzel – 1990-ben a Berlińi fesztivál nagydíját egy 1969-es betiltott csehszlovák film, Jirí Menzel remekműve, a Pacsirták cérnaszálon nyerte. A film Hrabal feldolgozás ugyanúgy, mint Menzel megannyi világsikerű filmje. Cselekménye az 50-es években játszódik a Prága melletti Kladno acélművében, egyfajta cseh Csepelen, ahol a régi polgári rend képviselői (értelmiségiek, kereskedők stb.) dolgoznak nem éppen önszántukból, átnevelési céllal...

SZEPI – HANG

MASTERS OF CHANT CHAPTER VI – Choeur Des Moines – Mystical Chapter Part V (Gregoriános New Age zene)

THE WORLD OF GREGORIAN & MYSTIK Cd 1-2

LEON & ERIC BIBB – Praising Peace

♫ **CHARLIE HADEN & HANK JONES** (Spirituálék jazz feldolgozásban)

♫ **BONEY M** két karácsonyi lemez

♫ **CASTING CROWNS – PEACE ON EARTH** – Gyönyörűen feldolgozott angolszász karácsonyi énekek

♫ **BENJAMIN BRITTEN** két lemeze: Karácsonyi dalok gyermekkórusra és egy ritkaság: a szimfonikus zenekar hangszereinek bemutatása kis zenekari miniatűrök segítségével.

♫ **A LONDONI MACKÓK** – Radványi B.- Tóth Krisztina 2006

♫ **KOLOMPOS** – Vitéz Levente 2006

♫ **KOLOMPOS ÉS BARÁTAIK** 1995

♫ **LOVÁSZ IRÉN** - Szerelmes virág 2005

♫ **GHYMES – ÁLOMBÁLOM**

♫ **KOVÁTS KRISZTA & FOOL MOON** – Arany-óra 2008 (Balladák acappelle) – szenzációs!

♫ **JUST DREAM** (zenés versek)

♫ **ÁKOS** – Kaland a régi királlyal (Krúdy novellák)

♫ **CHRISTINA AGUILERA** – biztos ismered popzenei sikereiből...

♫ **GABRIELA MONTERO** – Bach & Beyond (szenzációs zongorázik!)

♫ A menüettől a ragtime-ig – **SZÖLŐSY QUARTET** – Talán még emlékszel rájuk?

Három DVD a zenéje miatt érdekelhet bennünket:

♫ **DAVID GILMOUR – LIVE IN GDANSK** – A 2006-os óriás-koncert a gdanski kikötőben, majd félmillió ember előtt. A Pink Floyd zenei atyja zenélt. A képi anyag is méltó a kiváló, szimfonikusokkal is kísért zenéhez... Ilyent még nem láttál!

♫ **WHITE CHRISTMAS** – Igazi Broadway-siker. Irving Berlin nagy sikerű musicaljéből Kertész Mihály forgatott 1954-ben ragyogó filmet. Két világhírű főszereplője: Bing Crosby és Danny Kaye.

♫ **A RIGOLETTO** című amerikai film most ment a TV-ben. Kicsit Feydeau Szép és a Szörnyeteg-jét juttatta eszembe. De a zeneszerző az érdekes: Kurt Bestor. Az USA-ban menő (keresztény) zongorista-zeneszerző muzsikus. Emmy díjas, minap

Obamának is koncertezett... Néhány válogatás albumát meghallgathatod, s rájössz sikerének titkára: szép a zenéje! Érdemes klipjeire rákeresni: némi megnézése komoly vallásos élményt jelent.

♫ **MAO'S POEMS** – a Pekingi Opera előadásában (Raritie!)

♫ Szaporodott az **ÍR, KELTA ÉS ARAB NÉPZENEI** anyagunk... (Music of the World könyvtárban)

♫ **HUMOR CD 1-2-3** – válogatás az mp3 könyvtár humorából.

♫ **A KIS HERCEG** (audio CD) Előadók: Grünwald Kati, Gábor Miklós, Prókai István, Halász Judit, Balázs Péter; Márkus László; Basidiles Zoltán; Szilágyi Tibor; Páger Antal; Bilcsi Tivadar; Haumann Péter; Peremartoni Krisztina; Tahi Tóth László; Vajda László; Szatmári István. Kiadó: Hungaroton - Játékidő: 51 perc

♫ **MÓRICZ ZSIGMOND:** Iciri-piciri – Kismalac meg a Farkasok – A török és a tehének – stb.

♫ **PETŐFI SÁNDOR ÖSSZES KÖLTEMÉNYE** – Hangoskönyv (Jobbnál jobb előadókka!)

És még sok-sok minden. De a többről legközelebb...

SZEPÍ – KÖNYV

📖 **GLENN GOULD: TILTSUK BE A TAPSOT!** Európa, 2004 – A huszadik század második felének talán legzseniálisabb zongoristája egyben gondolkodói fenegyerek is volt. Humornak álcázott komolysággal hajtogatta például, hogy a koncerttermekben be kellene tiltani a tapsot, mert esztétikai ítélet helyett csakis erkölcsit lehetne/kellene mondani bármely műalkotásról. Egy nagy művész és egy nagy különc gondolataival lehet birkózni e könyvben.

📖 **VALLÁSOSSÁG-VÁLTOZATOK. VALLÁSI SOKFÉLESEG MAGYARORSZÁGON.** JATE, 2008 – A nagyszerű szociológus és teológus Máté-Tóth András szerkesztette sorozat újabb kötetében ilyesféle tanulmányok kaptak helyet: Vallási tipologizálás a mai magyar helyzetben, Az új vallási közösségek viszonya a társadalomhoz (zárttság és vonzerő), Új vallási mozgalmakba belépő fiatalok életútja megtérésük előtt, stb. Izgalmas kérdések, amelyeket magunknak, katolikusoknak is fel-fel kell tennünk: mi hogyan is csináljuk ezt-azt? Ha egyáltalán.

📖 **MUSTÓ PÉTER SJ: REMÉNY ÉS KÉTSÉG KÖZÖTT BOGOTÁ UT-CÁIN.** Longinus, Szeged, 2008 – A nemrég még Szegeden működő jezsuita atya 1991-ig majd másfél évtizeden át a dél-amerikai Kolumbia fővárosában élt, főleg a roppant szegénynegyed fiataljait, rászorulóit segítve. Könyve szívszorító, mély, akciósan kontemplatív. És talán ráébredsz: milyen jól is élünk mi itt általában az északi féltekén... És hogy köztünk is mennyi azért a valóban szegény, elesett. Segítünk nekik???

📖 **BALÁZS GÉZA ÉS BÓDI ZOLTÁN: AZ INTERNETKORSZAK KOMMUNIKÁCIÓJA.** Gondolat, 2005 – Sok tanulmány járja körül a címben említett tág problémakört. Párat említünk inycsiklandónak: Irodalom és interaktív média, Az sms köszönőformulái, Az internet és a jog, Van-e olyan műfaj, hogy blog, stb. Mivel ugyanis ebben fürdünk, nézzünk rá alaposabban, nyelvészszemmel!

📖 **MATOLCSY GYÖRGY: ÉLLOVASBÓL SEREGHAJTÓ. ELVESZETT ÉVEK KRÓNIKÁJA.** Éghajlat, 2008 – A Magyar Gazdaságfejlesztési Intézet igazgatója, az Orbán-kormány gazdasági minisztere alaposan körüljárja, honnan hová is jutottunk az utóbbi hat év magyar gazdaságában. Nem siránkozik, nem is „anyáz”, hanem elemez, bizonyít, javasol. A helyzet persze sírni való, de Matolcsy nem ragad le ennél – ezt hívják úgy, hogy „szakember”.

Csak cím szerint még pár új könyvünk:

📖 **BALÁZS ZOLTÁN: POLITIKAI ÉRTÉKELMÉLET.** L'Harmattan, 2007

📖 **MAGYARORSZÁG - MISSZIÓS TERÜLET?** Sapientia Füzetek 8. (2007)

📖 **JÓKAI ANNA - TERNYÁK CSABA - SAJGÓ SZABOLCS: SZERETET-SZIGETEK.** Éghajlat, 2008

📖 **A PÉTERI SZOLGÁLAT A HARMADIK ÉVEZRED KÜSZÖBÉN.** Sapientia Füzetek. 12. (2008)

Akik mindezeket ajánlják:

*Szarkáné Gyerjék Judit
Szegheő József SP
Németh Attila SP*

A rohraui falusi házikóból a világhírig

Az elmúlt tanévben, nagybőjti lelkigyakorlatunkon hallhattuk a bécsi klasszicizmus úttörője, a vonósnégyes és a szimfónia megálmodója, kora legnépszerűbb zeneszerzője, Joseph Haydn *Krisztus utolsó hét szava a kereszten* című vonósnégyesének részleteit. Ez évben emlékezünk meg halálának 200. évfordulójáról. Tanulságos és érdemes ennek a töretlenül emelkedő, tehetsége és példamutató szorgalma révén sikeres életpályának néhány fontosabb állomását megidéznünk.

Ötéves koráig élt az alsó-ausztriai Rohrau falucskában a szülői házban, ahol bognármester édesapja esténként népdalokat, templomi énekeket énekelt kis családjával. Egyik rokonuk, aki a közeli Hainburgban volt tanító és kántor, gyönyörű hangja miatt – további képzésre – magához vette a kis Josephet, és az ének mellett orgonálni és hegedülni is tanította. Nyolc évesen bekerült a bécsi Szent István dóm fiúkórusába, ami ekkor, ilyen idős fiúgyereknek hatalmas zenei elismerésnek számított. Ráadásul rögtön szólistává léptették elő. Az itt töltött tíz év alapvetően meghatározó volt későbbi zeneszerzői tehetsége kibontakozásához. Alapos zeneelméleti és hangszeres képzésben részesült minden fiú, aki e kórus tagja volt. Az alapos elméleti tudásnak, rendkívüli tehetségének és szorgalmának köszönhetően, mikor tizennyolc évesen (mutálása miatt) kitétek a kórusból, szinte mindent tudott már a zenéről, amit tudni kellett ahhoz, hogy Bécsben – mely ekkor már az európai zene fővárosa – érvényesülhessen. Tíz évig (élete legnehezebb tíz évének nevezi) zongoratanításból, kocsmai muzsikálásból, énektanárok melletti zongorakísérői munkából tartotta fenn elég szűkösen magát. Tehetsége révén végül Bécs legnevesebb énektanárának, az olasz Porporának lett zongorakísérője, akinél már magas méltóságú arisztokraták is gyakran megfordulnak, és vitték híret az ügyes zongorakísérő fiatalembernek.

Ennek köszönhetően került rövid időre a csehországi Lukavicére a Morzin grófok udvari zeneszerzőjének. De még meg sem melegegett, mikor 29 évesen szerződtek Kismartonba (ma Eisenstadt), Magyarország leggazdagabb főúri családjához, az Esterházy hercegi családhoz. „Pompakedvelő” Miklós hamarosan felépítette a hercegi család új palotáját a versailles-i palota mintájára Eszterházában (ma Fertőd), amely színtere lett közel három évtizedig Haydn munkásságának és világhírű nagymesterré válásának.

Az udvarban komponált, vezényelt, muzsikált, tanított és irányította a művészi életet. Még Mária Terézia is mondogatta: „Ha jó operát akarok hallani, Eszterházára kell utaznom Haydn mesterhez.” Zenei kísérleteket végezhetett, hisz egy teljesen új stílus alapjainak volt a lerakója. Ura rajongott zenéjéért, bőszesen meg is fizette, de ugyanakkor

szigorú alattvalói fegyelmet, pontos napirendet várt tőle és muzsikusaitól is. Népszerűségére és elismertségére jellemző, hogy 1797-ben őt kérik fel az osztrák nemzeti himnusz megkomponálására. Ez lett (Gott erhalte Franz den Kaiser) – új szöveggel – 1922 óta Németország nemzeti himnusza. Több évtizedes magyarországi szolgálata alatt megismerkedett a magyar népzene néhány elemével, a verbunkos dallamok jó néhány művében tetten érhetőek. Kellemes, jómodorú, rokonszenves, vidám, a sorsával elégedett ember volt. Ezt művei derűs hangulata is tükrözi. Minden művét „az Úr nevében” kezdte el.

Esterházy Miklós halála után utóda, Antal feloszlatta a zenekart, s ezzel az ekkor 58 éves Haydn közel három évtizedes szolgálata is véget ér. Minden udvari címét továbbra is megtarthatta, és fizetését is élete végéig kapta az Esterházy családtól. Bécsben telepszik le, és tovább folytatja tanári és zeneszerzői munkáját, Beethovennek is tanára rövid ideig.

Meghívásnak eleget téve, kétszer tett utazást Angliába, ahol az oxfordi egyetem díszdoktorrá is avatta. Erre az alkalomra egy szimfóniát is komponált (Oxford szimfonia). Az itt még élénken élő Handel-oratóriumkultusz hatására komponálja meg élete utolsó éveiben két monumentális oratóriumát, életművének betetőzéseként: *Az évszakok*-at és *A teremtés*-t.

Hatalmas népszerűségtől és tisztelettől övezve halt meg 1809-ben, 75 évesen Bécsben. A nála 24 évvel később született Mozart ekkor már 18 éve halott, s a korszakot betetőző fiatal zeneszerző titán: Beethoven ekkor 39 éves. Haydn ránk hagyott csodálatos életműve: több mint 30 opera, oratóriumok, misék, 200-nál is több vallásos kórusmű, dalok, 104 szimfónia, 72 vonósnégyes, versenyművek, szonáták sokasága.

Iskolánk CD-tárában jónéhány műve megtalálható. Legalább most, a Haydn-évben merítsünk egy kis optimizmust, derűt sugárzó műveiből.

Lajos István

1796. december 26-án, a bécsi piaristák Maria Treu-templomában volt Haydn „Paukenmesse”-ként is ismert „Missa in tempore belli” (Mise háború idején) ősbemutatója. Haydn mellett Anton Bruckner is ezt a helyet választotta, hogy saját műveit először mutassa be közönségének. A még ma is gyakran megszólaltatott, 1858-ból származó orgonán Anton Bruckner két ősbemutatót is játszott.

90 éve halt meg Ady Endre

Ady Endre – a nagykarolyi piarista gimnázium egykori kisdíákja – élete utolsó heteiben súlyos beteg volt, elborult elmével feküdt a Liget Szanatóriumában, ahol 1919. január 27-én halt meg, 42 évesen. Temetése január 29-én volt. Koporsóját a Nemzeti Múzeum előcsarnokában ravatalozták fel, ahol Mórincz Zsigmond, Babits Mihály, Schöpflin Aladár és sok más közéleti személyiség mellett több ezren rótták le kegyeletüket, majd kísérték utolsó útjára fedetlen fővel, a Kezrepi temetőig.

Bús, sáppadó poéta-ember,
Édes, bús nóták dalolója,
Még egy tavaszt várt türelemmel.
S ahogy megjött a fecske, gólya,
Ahogy az élet újra támadt,
Elébe nyargalt a halálnak,
Meghalt, amikor minden éled,
Csak azért, mert hát: szép az élet!

Aszámunkra nyelvértéssel hozzáférhető világon ma nyilván egy nagy versköltő él: Ady Endre. (...)

Jelentősége, ahogy e percben meg tudom mérni, hármias. Az egyénisége, a mondanivalója s a formája. Egyénisége prófétai. Akinek tudomása megérzés, tudása hit, hevülete egység a Mindennel. Önző és segítő, mint akivel egy. Tolmács és parancs, szent állat, kiben a természet éli ki magát. Joga van felélni a mások életét, mert minden élet gazdagszik az övéből. *Mondanivalója* az örök ma. Vagyis a ma, mely minden múltaknak extraktuma, nála még a magyari s a bibliai múlté is, s hullám a jövő folya-

matosságához. A mai hullámhegy az idegek számadása önmagukról. Érzéki intellektualitás, bíráló intuíció. Ady. *Formája*: az a forma, amely kifejez. Ebben kivált magyar, a magyarok élete a közjog, vagyis forma, ami tartalom. A magyarnak vannak közmondásai, mik ritmusukkal mondanak bölcsességet. Adynál a menet asszociáció, s vers, rím, szórend, szócsengés, még a szó szótári értelme is együttvéve tolmácsol, mint a tekintet, az arckifejezés, a gesztus. Minden verse úgy van, úgy szerkesztett, úgy beszél, mint egy ember, kiről nem tudjuk levenni szemünket. Eleven élmény.

(Ignotus: *Halhatatlan Ady*)

Első találkozásom Adyval nem volt kedvező. Másodéves filozopterségem után, a nyári vakációban jutott kezembe Szegeden az első Nyugat füzet. Anyám hozta egyik angol tanítványától. Ebben olvastam az első két Ady-verset. Az egyik az Éjszakai Isten volt, amelyet bosszantónak és nevetségesnek találtam; a másikra nem emlékszem pontosan, de az is Ady gyengébb darabjai közül való volt. Közönyösségem a következő egyetemi évben ellenséges hangulatra változott, mikor az egyetemen egy általam nem sokra becsült nagyhangú kolléga fölényesen jelentette ki előttem, hogy „Ady már elfoglalta a helyét a viágirodalom legnagyobbjai közt”. Az első Ady-vers, amely egészen mélyen ragadott meg, a Temetés a tengeren volt. Ezután szenvedélyesen olvastam végig az Új verseket és a Vér és aranyat – és meg voltam nyerve. A hatás nem volt ellentmondások nélkül. Nem egy versét erkölcsstelennek éreztem, és nem egy képét, szimbólumát csinálnak, erőltetettnek, de a bennük síró érzelmi mélység, a bennük lobogó erő, az elragadóan újfajta ihlet egy csapásra meghódítottak. Éreztem, amit a következő évben meg is írtam az Életben, hogy korszakalkotó költő jelent meg benne.

Ennek a korszakalkotó költőnek hatását természetesen én is megéreztem, mint minden kortárs költő. A „Szembe a Nappal” jellegzetes „merészsége” és nekem akkor őszintének és újszerűnek tetsző szimbolizmus nélkül aligha alakult volna így. Úgy gondolom, hogy ez a hatás nem tartott sokáig, de a költészet iránti bensőséges szeretet egyre jobban nőtt bennem a későbbi Ady-kötetek során, főleg az „Illés” szekerén óta jelentkező istenversek (melyeknek ellentmondásait és igazi mélységeit persze csak később értettem meg), a „Szeretném, ha szeretnének” egyes remekai és a háború alatt írt versek apokaliptikus harsonzavai után.

(Sík Sándor: *Ady költészete*)

Főtisztelendő Guba Pál kegyes-tanítórendi áldozó-pap, Nagy-Károly (piarista rendház)

Kedves Tanár úr! Gyermekkori álmaim megvalósulás előtt állnak. Annak a vallásnak a zászlóvivői, a melynek hívévé tett a Nemezis, letörölték zászlójokról a humanitás Keresztényi jelszavát s hírnökei, képviselői lettek a barbár-korszak sötét és kegyetlen tudatlanságának...

...Elvagyok határozva tehát, hogy egy, velem egyforma gondolkozású barátommal együtt róm. katolikussá leszünk és belépünk a Jézus-társaságba. Nem gyermekies gondolkodás, hirtelen felhevülés iratja ezt velem, hanem komoly szándék, s éppen ezért bizalommal fordulok gyermekkorom kedves professoromhoz erre való nézetét és útbaigazítását kikérni

Zilah 1895 márcz. 9.

keresztényi szeretettel Ady Endre

Adyról sok legendát írnak össze, különösen majd akkor, ha az a nemzedék, amely őt személyesen ismerte, kiveszőben lesz. (Az irodalom-történetnek is megvannak az őregonvédei. Tán még most is él Magyarországon olyan ember, aki Petőfi barátságával dicsekszik, pedig bizonyosan tudjuk, hogy az összeférhetetlen természetű és meg nem bocsátó Petőfinek alig volt néhány barátja). Adyról majd összekeverednek a legendák. Éppen a napokban olvastam, hogy Sz. Z.-t megbotozni akarta egy kávéházban. Lehetséges, hogy így történt, ám bátor Ady Endre inkább csak az írásaiban, az élete hullámvonalában volt forradalmár. Személyes érintkezésben és józan állapotában csaknem annyi megejtő és megejtő kedvesség volt benne, mint

Bródy Sándorban. Végtelen gyöngéd és megértő tudott lenni, és majdnem olyan lágy, mint egy nő. (...) A szilágy megyei születésű gyerek, debreceni jogász, az ő idejében a magyarok már elég sűrűn felkeresték a külföld nagyvárosait. A Három Hollónál, ahol Párizsról beszélt, még nem igen lehetett tudni, hogy tíz-tizenöt esztendő múlva e rendszerint hálátlan nemzet koporsójához akkora ciprusát helyezi a megemlékezésnek. Bár én azt hiszem, hogy Adyt még mindig nem ismeri eléggé Magyarország. A halottal majd könnyebben megbarátkoznak, mint az élővel. Holott az élő, egykor legszemélyesebb híveit kedves és gyöngéd, szeretetreméltó magaviseletének köszönhetette. A pálya legelején.

(Krúdy Gyula: *Az önmagával verekedő költőről*)

Százhusz éve született Sík Sándor

Százhusz éve, 1889. január 20-án született, 1963. szeptember 28-án halt meg. Arcára, hangjára már csak az idősök emlékezhetnek: legtöbbjük konferenciabeszédeit hallgathatta, hiszen 1945 után tizenhárom éven át minden adventben és nagyböjtben tartott szűz, ezek által hallgatott beszéd-sorozatokat. Versei azonban ma is élnek: az a „szép szeretet” sugárik belőlük, ami annak idején konferenciáiból.

Schütz Antal mellett Sík Sándor volt a magyar piaristaság legkiemelkedőbb alakja az elmúlt évszázadban. Tevékenységének, hatásának említése nélkül nem írható meg e korszaknak sem irodalomtörténete, sem egyháztörténete. Meghatározó szerepe volt annak a sajátos, feszültségektől távolról sem mentes, mégis életbevágóan fontos viszonynak alakulásában, amit kultúra és kereszténység, irodalom és katolicizmus határol. Tette ezt már 1945 előtt, majd utána – a Vigilia főszerkesztőjeként – azokban az időkben is, amikor a vallás és az egyház közellenységnek számított. Örökségét követve erre a dialógusra törekszik e lap ma is, immár a II. vatikáni zsinat szellemében, bár megváltozott környezetben, más adottságokkal.

A piarista létformát három szó jellemzi: szerzetes – pap – tanár.

Sík Sándor tanár volt, a szó mindkét klasszikus értelmében. Egyrészt oktató, aki egy egész nemze-

FIÚK

Sarumegoldó templomi tisztelet
Halk himnuszával félve köszöntelek,
Isten tövén költ kis-világok:
Fürge fiúk, eleven virágok.

Már az apák, lássátok megarattak
És letették a megrozsdált kaszát.
Munkájukon nem érett Istenáldás,
Barázdájukból nem sarjadt kenyér.
A zsellérföldön rosszul forgolódtak,
Mételyes kézzel vonták az ekét:
Vétkek üszögje vert ki a kalászon,
És nem fakadt szem puffadt szárain.
Rossz munka volt. S míg sírván emlegették
A régi szép fehér magyar cipőt,
Hét-szűk-időben nagy-dohogva nyelték
A méregbélű idegen karajt.
És jött a jég és jöttek zúzmarák,
Földindulások és halottas évek:
És áll a tarlott, elcsigált telek
És vár: lélekre, karra és ekére.
És ülnek, ülnek a rokkant apák,
Sovány pipával, rozszant ház tövében:
Fáradt szemükben a ti arcotok,
Égett szívükben a ti kacagástok.
Tírátok néznek, éledő virágok,
Hogy mozduljatok és feseljetek,
Tűzi pipacsok, szűzi margaréták,
Lobogjatok és fehérkedjetek:
Hogy a magyar föld új tövet csirázzon,
És új tavaszt etessen emlején,
S az ős barázdán mélyebbről fakadjon
Nemesebb bűn és emberebb erény.
Egy lüktető, nagy, nyugtalan dal árad:
Halljátok ég-föld egy-sugallatát!?
A kínzott föld imádkozik felétek
S az önmaguktól megcsömölt apák.
S akinek bennünk kedve oly kevés telt,
Isten szeme is rajtatok virraszt:
Fiúk, köszöntöm boldog áhitattal
A tűzszemű tavaszt!

Sarumegoldó templomi tisztelet
Halk himnuszával félve köszöntelek,
Isten tövén költ kis-világok,
Fürge fiúk, eleven virágok.

Ezt a verset a szegedi piarista iskola kétszáz éves fennállásának jubileumára írta Sík Sándor.

déket nevelt fel a budapesti piarista gimnáziumban, majd a szegedi egyetemen (a kisdíák Szerb Antal életét meghatározta kettejük kapcsolata; Kosztolányi Dezső őt kérte fia osztályfőnökének; Szegeden pedig legendává lett hallgatóinak lelkes köre, élükön Radnóti Miklóssal). Ennek háttérben bontakozott ki irodalomtudósi tevékenysége, amely sajátos látásmóddal gazdagította kora irodalmi életét. Másrészt viszont pedagógus, aki a nevelést elsődleges feladatának tartotta: a magyar cserkészmozgalom pártalanul felívelő indulása nem kis részben neki köszönhető.

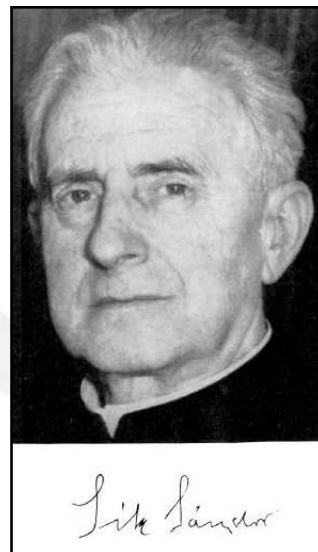
Emellett azonban lelkipásztor is volt, a szónak talán nem szokványos értelmében. Szolgált diákjait az iskolában és a cserkészmunkában, de szolgált őket a Schütz Antallal együtt készített diákimarkönyvvel, majd írt imakönyvet a felnőtteknek is. Szolgált a magyar egyházi énekkultúrát a „Szent vagy Uram!” szerkesztésével. Lelkipásztori tevékenysége talán mégis konferenciabeszédeiben teljesedett ki: mélyseges hittel, hatalmas teológiai műveltséggel, mégis nagyon egyszerűen és közérthetően szólt arról, hogy lehet ma keresztényül élni.

Mindezt szerzetesként tette. Olyan emberként, aki életre szólóan befogadta Isten szeretetét, és hivatásaként vállalta ennek továbbadását tanárként, nevelőként, tudósként, lelkipásztorként. Hitéből fakadt egyetemes látásmódja, de az emberek iránti törhetetlen szeretete is. „Mindent vágytam szeretni, mint az Isten”, vallotta magáról. Ez a szeretet pedig – Szent Pál szava szerint – „nem múlik el soha”.

Mindezt szerzetesként tette. Olyan emberként, aki életre szólóan befogadta Isten szeretetét, és hivatásaként vállalta ennek továbbadását tanárként, nevelőként, tudósként, lelkipásztorként. Hitéből fakadt egyetemes látásmódja, de az emberek iránti törhetetlen szeretete is. „Mindent vágytam szeretni, mint az Isten”, vallotta magáról. Ez a szeretet pedig – Szent Pál szava szerint – „nem múlik el soha”.

Lukács László SP

Forrás: www.piarista.hu

Sík Sándorra emlékezünk

születésének 120. évfordulóján

február 21-én 15.00-kor

előadást tart

Jelenits István piarista.

Helyszín

a szegedi piarista iskola

színházterme.

Mindenkit szeretettel várunk!

Jótanácsok az új esztendőre

Kezdd el és megváltozol! Senki sem tud felugrani a Nemzeti Múzeum lépcsőjének a tetejére, de bárki fel tud menni vagy szaladni egyesével vagy kettesével. A sokadik lépcsőt az előzőekről kell meglépni. Még életünk legnagyobb változása is elkezdődik valahol, egyetlen döntéssel, s a végére új ember válhat (születhet) belőlünk.

Tedd a jót, és csupa jó ügygel, jó ügyért élő, kedves emberrel leszel körülvéve.

Minden fecske a nyár előtt jön, még tavasszal, s köztük is legkorábban az elsők. A legbiztosabban tehát ők tudják, hol és mikor lesz nyár, hisz' ezért jönnek. A nyarat szerencsére nem csinálni kell, hanem elébe menni és felkészülni rá.

Szigorú pszichológiai törvény: 4-5 barát pótolja az egész világot. Egyedül nehéz, de együtt minden sikerül.

Örömhír: A gyermekeink meg tudják tanulni. Ez az élet élhető, a fenntartható életforma átadható gyermekeinknek. Számukra az lesz természetes, amiben felnőttek, és később megerősítenek minket is.

A hatalom gyakorlása: Minden politikai ügyeskedés nélkül is egy szavazópolgárt meg lehet nyerni a környezetvédelemnek. Van hatalmunk magunkon.

Ahogy lesz, úgy lesz. Megszoktuk, hogy minden ügyünket a legrosszabb tényezők legkedvezőtlenebb együttállása esetére tervezzük. Ha csak egy is kiesik a lehetséges gátló tényezők közül, óriási siker!

A rosszat tenni ugyanúgy energiaigényes, mint a jót. Még a

legrosszabb emberek is el szoktak fáradni estére. Ez az út nem távlatos. Akkor már inkább valami jóban fáradjunk el naponta. Folyománya: ha a munkád rossz, és csak a szabadidődben erőlteted a jót, az haszontalan túlerheléshez vezet. Gondoskodj, hogy a hivatásoddá legyen a jó, a többi mind csak ráadás.

A földi civilizációs rendszerek köztudottan nagyon erősek, és köztudottan nagyon rosszul működnek. Örvendj: egyetlen porszem is megállíthatja a rossz gépezetet.

Ne legyen idő a rosszra. A jó, megnyugtató, fizikai munka „elrabolja” a rosszra fordítható időt. A biciklizés például egybekapcsolja a jócélu közlekedést és a napi szükséges testmozgást; viszont időt von el sok rossz elől. Kerekezés közben például nem lehet veszekedni. Autózás közben, előtt és után lehet, sőt szokás.

Beérnek a dolgok. A fát locsolhatod, virágait számolgathatod, a legszebb gyümölcsöket dörzsölgetheted/lehelgetheted, mégis az egész egyszerre fog beérni akkor, amikor kell. Ha most valamire gondolsz, a Földön több tízezer ember gondol egyazon pillanatban ugyanarra.

Könnyebb jóbaráttá tenni a szomszédot, mint kerítést építeni. 100 méter kerítés 70 000 Ft. Ennyi pénzből, meg a betonozásra fordított időből legalább százszor lehet meghívni, megajándékozni a szomszédot, elhívni kirándulni, és közösen sövényt ültetni madaraink nagy örömére. Mutassatok egy szomszédot, aki ennek ellenáll!

Tégy jót ingyen, nem adózzol!

A jó ember

A pap elköltözik egy lakatlan szigetre, ahol egyedül élhet és teljesen Isten szolgája lehet. Épít egy templomot. Nyugalom, magány...

– De szép is itt – gondolja a pap.

Ahogy telnek, múlnak a hónapok, egyszer csak bemegy a templomba egy ember.

Így szól a paphoz:

– Pap! Légy jó ember és adjál nekem fél citromot!

A pap jó ember volt, és adott neki fél citromot.

Kérdezi a pap:

– Te! Minek kell neked az a fél citrom?

Erre az ember kiszalad az ajtón, a pap is kiszalad az ajtón. Az felmászik egy fára, a pap nem tud felmászni a fára. Másnapra megtanul felmászni a fára. Másnap megint jön az ember.

– Pap! Légy jó ember és adjál nekem fél citromot!

Mivel a pap jó ember volt, adott neki fél citromot.

– De minek kell neked az a fél citrom – kérdi a pap.

Erre az ember kiszalad az ajtón, a pap is kiszalad az ajtón. Felmászik a fára, a

pap is felmászik a fára. Leugrik a fáról, de a pap nem tud leugrani a fáról. Megtanul leugrani a fáról. Másnap jön az ember.

– Pap! Légy jó ember és adjál nekem fél citromot!

Mivel a pap jó ember volt, adott neki fél citromot.

– Minek kell neked az a fél citrom?

Erre az ember kiszalad az ajtón, a pap is kiszalad az ajtón, felmászik a fára, a pap is felmászik a fára, leugrik a fáról, a pap is leugrik a fáról. Átúszik a folyón, de a pap nem tud átúszni a folyón. Megtanul átúszni a folyón. Másnap már várja, hogy jön-e az ember. Egyszer csak megjelenik.

– Pap! Légy jó ember és adjál nekem fél citromot!

Mivel a pap jó ember volt, adott neki fél citromot.

– De mondd már meg, hogy minek kell neked az a fél citrom?! Már fut is ki az ajtón, a pap is utána. Felmászik a fára, a pap is felmászik a fára, leugrik a fáról, a pap is leugrik a fáról. Átúszik a folyót, a pap is átúszik a folyót. Beszáll egy repülőgéproncsba, hát a pap nem

tud beszállni a repülőgéproncsba. Ezt is megtanulja, hogy kell. Másnap ima közben megjön az ember.

– Pap! Légy jó ember és adjál nekem fél citromot!

Mivel a pap jó ember volt, adott neki fél citromot.

– De most már mond el, hogy minek kell neked az a fél citrom?! A következő pillanatban már fut is, ki az ajtón a pap is fut ki az ajtón. Felmászik a fára, a pap is felmászik a fára. Leugrik a fáról, a pap is leugrik a fáról. Átúszik a folyót, a pap is átúszik a folyót. Beszáll a repülőgéproncsba, a pap is beszáll. Beragad az ajtó így az ember, nem bír tovább menekülni. A pap megragadja a vállát, és így szól lihegve:

– Na most végre megvagy! Majd egy hete futok, mászok, ugrok, úszok miattad! Mondd el végre, hogy minek kell neked az a nyavalyás fél citrom minden nap?

– Na jó! Elmondom! De csak akkor, ha jó ember vagy, és nem mondd el senkinek.

A pap jó ember volt, és nem mondta el senkinek...

English Corner

Every January we celebrate the baptism of the Lord. Here you can find some questions:

1. What do we celebrate or commemorate?
2. How and when does the Anglican communion have the baptism of the Lord?
3. Which period ends with baptism of the Lord?
4. Why are holy water fonts placed near the entrance of a church?
5. What do we usually do inside our homes on this day?

Answer these questions and send them to my e-mail address: mnagy@szepi.hu

Love,
Nagy Mariann

I'M MAKING A SPECIAL EXCEPTION FOR YOU
AND I DON'T WANT YOU TO GO BLABBING TO
ANYONE I MIGHT BAPTIZE LATER

Deutsche Rubrik

Im ersten Artikel der Deutschen Rubrik wünsche ich Allen ein glückliches neues Jahr. Obwohl der Januar nicht eben freundlich ist, hoffen wir auf die Wahrheit der folgenden Bauerregel: "Ist der Januar frostig und kalt, lockt uns bald der grüne Wald." Im neuen Jahr könnt ihr hier wieder Gedichte zum Übersetzen, verschiedene Rätsel und Besonderheiten wie z.B. Bräuche und Sitten aus dem deutschen Sprachgebiet lesen. Seid dabei und macht mit! Ganz bestimmt fällt es Einigen nicht schwer dieses Gedicht zu übersetzen. Wenn es so ist, schickt sie einfach an die Adresse: nemes@szepi.hu

GUTE VORSÄTZE* FÜRS NEUE JAHR

Der Entschluss ist leicht zu fassen:
Gutes tun und Schlechtes lassen!
Wenig essen, Sport zu treiben,
Alkoholmissbrauch zu meiden.
Mit dem Rauchen aufzuhören,
nicht an Kleinigkeiten stören,
Bücher lesen, Freunde treffen,
statt im Fernseh rumzuzappen.
Fleißig, ehrlich, mutig, treu
will man sein, das ist nicht neu.
Doch spürt man nach ein paar Tagen
ein Gefühl von Unbehagen...
Und allmählich wird offenbar:
Die Vorsätze fürs neue Jahr
durchzuführen fällt echt schwer,
sie durchzuhalten umso mehr!
Diese Einsicht stimmt bestimmt:
Wenn man sich zu viel vornimmt,
bleibt man auch im neuen Jahr
derselbe, der man vorher war.

* fogadalom

Nemes Zsuzsanna

Sherlock Holmes is beájulna avagy bűnügyi esetek kezdőknek és haladóknak

A decemberi mini krimi helyes megfejtése az volt, hogy Mehemed pontosan tudta, hogy melyik fáról beszélt Mahamud, ezért pont ő árulta el saját magát. Köszönöm szépen Sándorfi Gergőnek (11. A) a helyes megfejtést! A 2009-es évben is sok izgalmas történet vár ránk, íme az első:

– A mi munkánk merő rejtvényfejtés, sőt némileg a mesterdetektívek nyomozómunkájára emlékeztet, – mesélte a belgyógyász a barátjának – hiszen nem látunk bele a betegbe, apró jelekből kell következtetnünk, úgy hozni össze a megfejtést, azaz a diagnózist.

Ráadásul az is nehezíti a dolgot, hogy a beteg nem mindig őszinte.

– Úgy érted, hogy néha átejtének a pácienseid?

– Úgy hát. Volt például egy betegem, akinél semmilyen kúra nem vezetett eredményre. Egyszerűen megfejthetetlen rejtélynek tűnt, hogy miért nem javul az állapota. Egy szép nap aztán ismét eljött hozzám, s miközben fehér inge közelőjét feljebb tolvá megfogtam pulzusát, hirtelen fény gyúlt az agyamban.

– Ja! – mondtam – Ha maga nem tartja be a diétát, az más. Nem tiltottam a tojástól!? És tessék! A pulzusa tisztán kimutatja, hogy tojást evett ma is!

– És tényleg tojást evett?

– Persze, hogy azt, a bitangja! Mintha a magam öröme, és nem az ő érdekében kértem volna, hogy tartson diétát.

– Jó, jó, öregem! De hát miféle csodadoktor vagy te, hogy a beteg pulzusából kiolvasod, mit reggelizett?

Kérdés: Hát ez az! Hogy jött rá belgyógyásznak a beteg pulzusából az igazságra?

Válaszaitokat küldjétek e-mail címemre: mnagy@szepi.hu

Jó fejtörést!
Nagy Mariann

Forrás: Kun Erzsébet: 111 mini krimi.
Budapest, 1987

Idén is győzelem!

Immáron hetedszer, 2008. december 13-án rendeztük meg a Piarista-kupa elnevezésű általános iskolai teremlabdarúgó tornát. Hat csapatot hívtunk meg, azokat, akik a Rókus-kupán is szerepeltek. Égett bennünk a visszavágási láz, hiszen szeptemberben csak harmadikok lettünk.

Eredmények:

PIARISTA-HUNYADI: 4-0

(Kávássy D. 3x, Németh P)

PIARISTA-ALSÓVÁROS: 0-1

Az Alsóváros elleni vereség nem igazán jött jól, hiszen ez azt jelentette, minden meccset nyernünk kell és nagy gólkülönbséggel.

PIARISTA-ARANY: 5-0

(Leindler D. 3x, Forgács D. 2x)

PIARISTA-GREGOR: 9-0

(Leindler D. 3x, Forgács D. 5x, Bárány A.)

PIARISTA-RÓKUS II.: 6-0

(Leindler D. 2x, Forgács D. 2x, Laczkó Zs., Kávássy D.)
Ahogy az eredményekből látszik, sikerült teljesíteni az elképzelést, ezzel első helyen végeztünk.

A torna legjobb kapusa Lévai Benedek (9. A) lett, ismét csak egy gólt kapott, a gólkirály pedig Forgács Dávid (7. B) kilenc góllal.

A csapat tagjai: Lévai Benedek 9. A, Rác Kristóf, Szupera Gergő, Olgay György, Leindler Domonkos, Laczkó Zsolt 8. A, Németh Patrik, Forgács Dávid, Kávássy Dániel, Bárány András 7. B

Zsova Tamás

Iskolánk szeptember óta gyűjt mobil kosárpalánkra, hogy diákjaink több csoportban, párhuzamosan is játszhassanak a tornacsarnokban. A palánk ára mintegy 250 ezer forint. Szeptember óta eddig négyezer forint gyűlt össze. További adományokat szívesen fogadunk!

Nem „úszott el” az országos döntő!

A hódmezővásárhelyi fedett uszodában 2009. január 12-én rendezték meg a Csongrád Megyei Diákolimpia I-IV. korcsoportos úszó döntőit. A városi bajnokságon elért időeredményeink alapján sejteni lehetett, hogy fegyelmezett versenyzéssel el tudunk csípni néhány érmet. Két kérdés azonban nyitva maradt. Az egyik az volt, hogy a 6x50 m-es gyorsváltó csapatunk vissza tud-e vágni a Tisza-parti Általános Iskola csapatának a városin elszenvedett vereségért. A másik, hasonló szituáció, hogy Szöllősi Benedek – aki a 100 m-es mellúszásban a városin csupán egy hajszálnival kapott ki, s ez láthatóan megviselte – tud-e majd újtani.

Nos, örömmel tudatjuk, hogy mindkét kritikus helyzetben javunkra billent a mérleg. Nem is akárhogyan! A 100 m-es mellúszás („A” kat.) döntőjében Szöllősi Beni kitűnően hajrázott, jó ütemű benyúlással nyerni tudott, hét századmásodperccel megelőzve a második, hat tizeddel pedig a harmadik helyezettet. Így ő képviselheti iskolánkat és Csongrád megyét az úszó diákolimpia székesfehérvári országos döntőjén. Rajta kívül még két egyéni éremszerzőnk akadt: Stefán Máté a 100 m-es hátúszásban egyéni csúccsal lett

Szöllősi Benedek 7. B

ezüst, Szentpáli Domonkos pedig a 100 m mellúszás „B” kategóriás versenyében bronzérmes.

A 6x50 m-es váltó rendkívül izgalmas és szoros küzdelmet hozott. A Tisza-parti csapattal fej-fej mellett haladtunk, ám a végén – talán egy tempó különbséggel – ők csaptak elsőként a célba. Az igazat megvallva szomorkodni sem volt időnk emiatt, mert a versenybírók késedelem nélkül közölte: szabálytalan váltás miatt kizárta legnagyobb riválisunkat. Így a tavalyi év után újra a mi váltónk utazik az országos döntőre. Ezúton is köszönjük versenyzőinknek és edzőiknek a felkészülést!

Eredmények: IV. korcsoport (1995-1994-es születésűek), „A” kat.: 100 m mellúszásban 1. Szöllősi Benedek 1'27,80”; 100 m hátúszásban 2. Stefán Máté 1'13,20”; „B” kat.: 100 m mellúszásban 3. Szentpáli Domonkos 1'31,73”; 100 m hátúszásban 7. Molnár Áron 1'43,59”; „A” kat.: 6x50 m gyorsváltó 1. Dugonics András Piarista Gimnázium (Bokor Dániel, Papp Viktor, Stefán Máté, Szentpáli Domonkos, Szöllősi Benedek, Zsigri Bence) 3'07,80”.

Győri Ferenc

Nem az tesz gazdaggá, hogy nagy a vagyoned, hanem az, hogy kevés a vágyad.

Köpések aranyból

Variációk a súlytalanság fogalmára (eredeti helyesírással!):

- A súlytalanság az amikor nincs gravitáció az űrben nem vagy semien bolygohoz hogy vonza és surlodás mentesen mozog vagy egyhejben lebeg
- Az űrben van. lebegsz
- A gravitációs erő hatására a súly elveszti tömegét.
- Amikor olyan könnyű vagy hogy már nem hat a gravitáció és lebegsz.
- Mondjuk a vizen úszok a testemet súlytalanságnak nevezzük.
- A földnek van egy gravitációs mezője és mikor a földet körbe utazzák akkor csak azért lebegnek mert ahogy kerülük meg a földet az is velük együtt forog.

Egyéb érdekességek:

- Gravitációs kölcsönhatás:
 - Amikor az adott testet húzza vagy tolja a gravitációs erő.
 - Két egymástól távol lévő tárgy közel van
 - Az átlagsebesség az amikor az adott tárgy egy útát kevesebb idő alatt tesz meg.
 - Mekkora a térfogata 1500 tonna olajnak? Válasz: $0,6 \text{ cm}^3$, azaz 600 liter
 - A tehetetlenség törvénye: A kocsiiban ülő emberek a kocsi által mozognak és amikor a kocsi megy akkor a testek nem haladnak olyan sebességgel mint a kocsi.
 - Mennyi idő alatt tesz meg 420 kilométert a 70 km/h átlagsebességgel mozgó autó? Válasz: 29400 óra.
 - A pillanatnyi sebesség az, amikor egy test egyenletesen mozog de aztán egy pillanatra nagyobb sebességet fejt ki.
 - A termikus kölcsönhatás a egyik víz találkozik a másik vízzel és kiegyenlítik egymást.
 - A pillanatnyi sebesség az, amikor a test pillanatnyilag halad az úton.
 - Egy 4 méter hosszú mérleghinta egyik végén 30 kg-os gyerek ül. A másik oldalon a közepétől milyen messze üljön a 75 kg-os gyerek, hogy a mérleghinta egyensúlyban legyen? Válasz: 5 méterre

És egy tudományos megközelítés:

- Amikor Jézust keresztre feszítették, akkor meghalt (fulladással) és mellette volt 2 db tolvaj és őket, hogy biztos voltak-e halva, eltörték a síp csontjuk...

Rozsinszky László és Papp Attila gyűjtése

Feltéve	Bukj fel!	EEE!	Akasztófa	Varázslatos történet
	Görög főisten		Súlyos	
Megfejtés (1)				
Zsuzsa becézve	Párt összead			Indíték
	Megfejtés (2)			Páratlan robur!
		Régi RAM-fajta	A mongoloknak arany volt belőle	
Kocsányas anyag				Hím kecske
Hurcoid ide!				Ágyúval lő
		Csuk		Egyeseik
		Éjjeli égi világitótest		
Ei!	Felsőhajítás		A gyorsulás jele	Folyni kezd!
	Angolul /annak they ...			Itt van a Pajkos Póni fogadó
Amikor		Úgy		
Minden bábút kiűt a tekepályán		Vagy angolul		
			Nemesi	

A rejtvényr Márton Imre készítette

Ebben a hónapban rejtvényünk megfejtése egy Márai-idézet. A megoldásokat 2009. február 9-ig kérjük bedobni a gimnázium portájánál elhelyezett szerkesztőségi postaládánkba, vagy elküldeni elektronikus levélcímünkre: piarfutar@szepi.hu. Előző havi megfejtésünk: „A Messiás bolbogságot szokott hozni”. Pólót nyert Kovács Péter 7. A osztályos diákunk.

ÁLLÁS, PONT

Azt az anyagot, amiből a főtlősleges gyerek, meg a szükséges háború készül (mondhatni: egymás oka és megoldása)

– a z t gyűjtögessétek, gyűjtögassátok, hasítgassátok nélkülém.

(Fodor Akos)

V É G K É P (P)

IMPRESSZUM – PIÁR FUTÁR – KIADJA a Dugonics András Piarista Gimnázium a Dugonics András Alapítvány támogatásával. Számlaszám: 10402805-28012423-00000000
SZERKESZTŐSÉG 6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.T: 62/549-090, E-mail: piarfutar@szepi.hu
 Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003. – **FELELŐS KIADÓ** Pető Gábor SP – **SZERKESZTŐ** Mészáros Ferenc – **KORREKTÚRA** Mészárosné Szabó Tünde, Németh Attila SP – **NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS** Férc-Szemes Áron – **NYOMÁS** Juhász Nyomda – **MEGJELENIK** havonta, 400 példányban. Kizárólag belső terjesztésre.

